

INTERVJU: JURRIAN COOIMAN

Culturescapes promatra svijet iz drugačije perspektive

Jurriaan Coolman

 Recommend Be the first of your friends to recommend this.

Uoči potpisivanja sporazuma Ministarstva kulture sa švicarskim kulturnim festivalom Culturescapes koji će se održati ove jeseni u Baselu, razgovarali smo s osnivačem i voditeljem Culturescapesa, Nizozemcem Jurriaanom Coolmanom

Autor: tportal.hr

[ostale fotografije / Promo fotografije](#)
old.culturescapes.ch
(Foto)

Datum objave:
10.4.2013 14:23
Zadnja izmjena:
10.4.2013 15:15

Dosad se na festivalu predstavilo devet zemalja i jedan grad. U skladu s dosadašnjom tradicijom festivala, pokrovitelji će biti švicarska vlada i ministrica kulture RH prof. dr. sc. **Andrea Zlatar Violić**, budući da će Hrvatska kao nova zemlja-članica Europske unije biti u fokusu pažnje.

Culturescapes se na početku zvao Festival in Basel. Biste li mogli objasniti što shvaćate pod 'Culturescapes'?

Culturescapes kombinacija je dviju riječi: landscapes i kultura. Zanima nas veza između određenih područja i društveno-političkih događaja u domeni kulture i umjetnosti. Radi se o multidisciplinarnom festivalu čiji program obuhvaća kazalište, glazbu, književnost, umjetničke izložbe, predavanja, konferencije itd. iz neke specifične regije svijeta koju se definira na određeni način zajedničkim jezikom, shvaćanjem lokalne regionalne prošlosti te traumama kojima ih se povezuje i s kojima ih se poistovjećuje.

CULTURE SCAPES

Kojim kriterijima se vodite pri izboru zemlje koju ćete predstaviti na Culturescapesu?

Jedna od najvažnijih svrha je ta da posvetimo pažnju nepoznatome. Istina je da možda ne znamo toliko puno ni o Francuskoj, Belgiji i Španjolskoj, ali osobno mi nije podjednako zanimljivo niti moguće raditi na njima istim intenzitetom kao npr. na Izraelu ili Moskvi prošle godine. Nastojim pružiti priliku publici da preispita svoje predodžbe o drugim zemljama te dati alternativu dosadašnjoj percepciji tih zemalja; primjerice, kao što je često slučaj, negativnoj medijskoj percepciji kojom se pojednostavljuje slika svijeta podjelom na 'pozitivce' i 'negativce'. Jedan je od pokretača moja vlastita želja da bolje razumijem svijet.

Je li teško pomiriti Vaše vlastite interese s interesima švicarske javnosti?

Između mojih vlastitih interesa i interesa javnosti, stoje interesi mreže od pedesetak partnerskih institucija koje predstavljaju programske sadržaje. Mi ih ne predstavljamo, već smo samo posrednici između književnosti, džeza i njihovih prostora. Tako da se moji osobni interesi korigiraju interesima mnogih ravnatelja različitih institucija s kojima surađujem.

Izbor nekih od zemalja, poput Turske ili Izraela, nije naišao na odobravanje javnosti. Culturescapes se često predstavlja kao apolitičan projekt, no čini se da politička agenda ipak postoji s obzirom na to da smatrate da umjetnost proizlazi iz preplitanja različitih sfera ljudskog života.

Jezici ne mare za granice, da ne spominjem koliko je velikih povijesnih događaja mijenjalo granice država zbog čega se mijenjaju i ljudski životi. Tako da je umjetnost u tom smislu, po mom shvaćanju, uvijek politična, umjetnici ne stvaraju umjetnost zbog umjetnosti, već u konkretnom prostoru i vremenu. Glavni kriterij mi ipak nije da djelo ima neku poruku. Umjetnik pruža iskustvo s više slojeva koje treba skinuti kako bismo razumjeli iskustvo koje posreduje. U svom radu pokušavam pronaći projekte koji u svojoj srži progovaraju o vremenu u kojemu živimo. Na prvoj razini želim da me dodirne ili potrese moje osjete, način na koji promišljam ili doživljavam svijet.

Zašto ste se ove godine odlučili za zemlje Balkana?

Jedan od razloga zašto sam se odlučio za zemlje Balkana jest to što se bliži stogodišnjica Balkanskih ratova i izbijanja Prvog svjetskog rata. Činilo se da je došlo pravo vrijeme za to jer sam devet godina bazirao program Culturescapesa na jednoj zemlji: Gruziji, Armeniji, Ukrajini, Estoniji, Rumunjskoj, Azerbejdžanu, Izraelu, Kini i Turskoj.

CULTURE SCAPES

No sinulo mi je: ima li uopće smisla nastaviti s takvim radom, ne postane li to s vremenom dosadno? Pomislio sam, zašto se ne bih fokusirao na jedan grad, kao npr. Moskvu prošle godine, ili na cijelu regiju, kao ove godine. Mislim da je izbor zemalja bivše Jugoslavije i Albanije bio dobar jer ih povezuje zajednička povijest koje su kroz godine mijenjale granice i pripadale istim carstvima poput Osmanskoga, Bizantskog i, kasnije, Jugoslaviji. Svaka od tih zemalja nakon nekog vremena pošla je svojim putem. Dobro je da sam čekao dok se nisam odlučio za regionalni pristup. Sljedeće godine će na programu opet biti grad te će se Culturescapes nastaviti tempom grad, regija, grad, regija.

Ovogodišnji program posvećen balkanskim zemljama možda je najbolji odraz onoga što želite obuhvatiti Culturescapesom: radi se o prostoru koji stoljećima međusobno interferira i isprepliće se, prostoru koji ima veoma fluidne granice, pogotovo po pitanju kulturnih veza, što je i Vaša teza o kulturi općenito.

Slažem se s time. Unatoč činjenici da balkanske zemlje inzistiraju na svojim međusobnim razlikama i jedinstvenim kulturnim identitetima u odnosu na svoje susjede, mislim da zajednički faktori prevladavaju. Veza između glazbenika, kazališta i plesa nikada nije prerezana budući da se stalno međusobno surađuje i održava kontakt kako i treba biti. Ne možemo govoriti o zatvorenom sustavu, zato što je s vremena na vrijeme dobro pustiti svježeg zraka kako bi se razvile nove ideje i sagledalo stvari iz druge perspektive.

Po čemu se Culturescapes razlikuje od drugih kulturnih manifestacija?

Švicarska nije velika zemlja, imamo tek osam milijuna stanovnika, ali smo jedan od kulturnih centara svijeta zahvaljujući svojim muzejima s dugom tradicijom, kao i kazalištima i zbirkama. Iz Nizozemske sam došao u Švicarsku pa možda drukčije gledam na kulturnu scenu ondje jer sam autsajder. Znam da ne mogu konkurirati velikim manifestacijama, ali mogu ući u živote ljudi na drugi način i prenijeti im svoje ideje. Kao prvo, ne mogu unajmiti prostore institucija, ali im mogu ponuditi sadržaje koji im nedostaju. Zato smo se odlučili festival raditi u jesen kako bismo postali dijelom cijele kulturne sezone u Švicarskoj sa svojim antifestivalom jer se bavimo s više disciplina na više lokacija diljem Švicarske, mada nam je dom u Baselu. To je nov, drukčiji tip festivala koji nije usredotočen na masovnost, ni na samo jednu umjetnost. Pokušavamo odškrinuti vrata onima koji su voljni sagledati svijet iz drukčije perspektive, s time da ne želim previše nametati svoju viziju.

CULTURE SCAPES

Da se vratimo na ovogodišnji program: koji Vam je dio hrvatske kulture bio najveće otkriće?

Suvremena glazba u Hrvatskoj, Sloveniji i Srbiji posebno je snažna, pogotovo etno glazba, no to je ujedno i klišej, iako se doima kao najvibrantniji dio. Hrvatsko kazalište trenutačno je posebno snažno, pogotovo u odnosu na druge balkanske zemlje, kao i ples. Dakle, izvedbene umjetnosti. Teško mi je uspoređivati, mada se već dvije godine pripremam za ovogodišnji Culturescapes, s time da paralelno radim na programu za Tokio naredne godine i arapski svijet 2015. Ali tu je i hrvatska književnost te umjetnost performansa. No to ne govori ništa o drugim poljima koja možda slabije poznajem.

Zašto ste se u tolikoj mjeri fokusirali na hrvatski dio programa?

Naprосто se dogodilo da je moj osobni interes kao organizatora koincidirao s pojačanim zanimanjem za upoznavanje Hrvatske kao nove zemlje-članice Europske unije. Udio hrvatskog programa na ovogodišnjem Culturescapesu prvenstveno je povezan s kvalitetom hrvatske kulture koju sam htio predstaviti švicarskoj javnosti, ali isto tako s interesom švicarske javnosti za upoznavanje ostalih zemalja Europe.

Koje biste dijelove hrvatskog programa posebno izdvojili?

Oliver Frlić dolazi s 'Mrzim istinu!', a Nataša Rajković postaviti će nešto sasvim novo u Švicarskoj. Iz glazbenog dijela potvrđeno je da dolaze Tamara Obrovac, Ansambl Cantus i Dječaci iz Splita, kao i No Borders Orchestra. Od književnika, dolazi Miljenko Jergović. Od suvremenih plesnih koreografa, Saša Božić i Petra Zanki. Tako da je hrvatski dio programa iznimno snažan.

Što bi po Vama bio dobar korak k ostvarenju cilja Culturescapesa da se promijene ustaljene predodžbe o Hrvatskoj i drugim zemljama regije?

Možda da ljudi dođu i sami za sebe vide, ili barem da se poboljša međusobna suradnja između Švicarske i zemalja regije. Za početak bi najbolji korak bio promjena predodžbi o balkanskim zemljama te medijskog predstavljanja te priznanje pogreške s naše strane. Dosadašnja suradnja na kulturnom polju ostavila je prostora za unapređenje i daljnji razvoj. Nadam se da će švicarsko-hrvatske kulturne veze oživjeti kao posljedica festivala.